

ZELFBEELDEN

“Het opbouwen van een zelfconcept is dat waartoe het leren-in-de-wereld dient. Dit is het doel: dat je zonder zelf komt, en er gaandeweg een maakt” (T31.V.1:5-6).

Wie we zijn is een vraag die ons ego nooit kan beantwoorden. En dat terwijl het zich hier toch uit-en-te-na mee bezig houdt. De Cursus legt uit dat wij ons onder leiding van het ego een vals zelf aanmeten, dat ons Christus Zelf moet vervangen. Het vreemde is dat het ego dit valse zelf afhankelijk maakt van de ‘buitenwereld’. Andere ego’s moeten ons vertellen wie wij zijn. Zo wisselt het zelfbeeld al naargelang de omstandigheden en reacties van anderen. Dat is een behoorlijk onzekere basis, op z’n zachtst gezegd.

Als je erover nadenkt, is het te gek voor woorden dat wij deze essentiële vraag - wie ben ik? - laten afhangen van wisselwerking tussen ego’s. Maar wanneer je goed kijkt, zie je dat dit in de praktijk precies is wat er gebeurt. Althans, als je niet oplet.

Ik moet in dit verband denken aan een nogal hilarische, maar veelbetekende ‘dagelijkse’ gebeurtenis van een paar jaar geleden. Ik was in een lampenwinkel omdat ik verlichting voor mijn praktijkkamer nodig had. Die moest aan een aantal eisen voldoen: het licht moest helder genoeg zijn om bij te kunnen schilderen (ik gaf in die tijd kunstzinnige therapie), maar het moest ook gedimd kunnen worden tot schemerstand, vanwege de meditaties. Het was een rustige ochtend en ik was de enige klant, maar toch kwam de eigenaar van de zaak die mij hielp ongeduldig en zelfs lichtelijk neerbuigend over. Toen ik mijn keus gemaakt had, stelde ik de winkelier nog wat vragen over de bijbehorende dimmer. Ik wilde weten hoe je die op het stopcontact moet monteren. Klaarblijkelijk vond hij mijn vragen nogal dom. En ik weet zeker dat hij gelijk had, wat betreft mijn vragen.

Toen ik afrekende, vroeg ik om een BTW-bon op naam van mijn bedrijf. Tot mijn verrassing veranderde dat in één keer zijn hele houding. “O... u bent ondernemer!” Hij wierp me een nadrukkelijke blik van verstandhouding toe. Zo’n blik van: ‘Wij ondernemers hebben het niet gemakkelijk, eigen risico hè, mensen in loondienst begrijpen dat niet, en dan de gemeente, die werkt ook niet erg mee...’ Een heel verhaal lag in die blik te lezen, en ineens was ik onderdeel van zijn verhaal geworden. Maar ook deze loyaliteit bleek niet erg lang te duren, want onbedoeld bracht ik hem opnieuw in verwarring door het nogal hoge bedrag contant te betalen. “Ik dacht, u bent ondernemer, u gaat wel pinnen,” zei hij, terwijl hij mijn beduimelde bankbiljetten aannam, en op een of andere manier klonk hij ontsteld. “Nee hoor, ik betaal contant,” zei ik zo vrolijk mogelijk.

Inwendig glimlachend over zijn reacties liep ik met mijn lampen en dimmer de winkel uit. Wat een vreemde ervaring! Was ik nu een domme huisvrouw die niet eens weet hoe ze een dimmer moet monteren? Was ik een vlotte ondernemer? Of was ik betrokken bij louche zaakjes, iemand die zwart geld witwast door steeds maar dure lampen te kopen...? Binnen een kwartier was ik op minstens drie verschillende manieren gezien.

Vanuit het ego projecteren we voortdurend op elkaar, en plakken onze etiketten zonder de ander nog werkelijk te zien. Zo creëren we onze eigen droombeelden, keer op keer. De Cursus vraagt ons nadrukkelijk te stoppen met deze aanvallen op anderen en onszelf. Het ego kan ons nooit vertellen wie we zijn, en dus ook niet wie een ander is. Er is maar Een die dat kan, en Hij wil het ons graag laten weten. Onze ware Identiteit, die we delen met ieder, is het enige wat ons zekerheid kan geven. Wanneer we ons hiervan bewust zijn, hoeven we niet meer op anderen te projecteren, en ons niets aan te trekken van projecties van anderen op ons. We

hebben geen tegenstanders meer nodig en hoeven geen egobondjes meer aan te gaan. Wat een rust! De speciale relatie wordt vervangen door de heilige relatie, waarbij we ons Zelf terugvinden door dit in een ander te willen zien.

“Wens jij niet je eigen Identiteit te kennen? Zou jij niet blij je twijfels voor zekerheid willen inruilen? Zou jij niet graag vrij van ellende willen zijn, en opnieuw leren wat vreugde is? Je heilige relatie biedt jou dit alles. ... Dit alles wordt jou gegeven die je broeder louter als zondeloos ziet. Dit alles is gegeven; het wacht slechts op jouw verlangen het te ontvangen” (T20.VIII.2: 1-3,8,9).

Margot Krikhaar
MM1/2011